

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АКНЕ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Ключові слова: акне, лікарські засоби, поширеність, фармацевтичний ринок

Акне є одним із найрозповсюдженіших медико-соціальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини. За відносно незначних змін фізичного стану хворих акне суттєво погіршує психоемоційну та соціальну складові якості їх життя, особливо підлітків та молоді, нерідко стає причиною невпевненості та неповноцінності, депресій, дисморфобії, а в окремих випадках навіть суїцидальних спроб [1–4].

Акне (синонім вугрова хвороба) – це хронічне мультифакторіальне захворювання апарату сальних залоз, що проявляється переважно в пубертатному віці й характеризується гіперпродукцією шкірного сала, порушенням процесів фолікулярної кератинізації, колонізацією *Propionibacterium acnes* та запаленням. Акне проявляється незапальними (комедонами), запальними елементами ураження, до яких належать папули, пустули, кісти і вузли, та наслідками у вигляді рубців (постакне); при цьому типовими локалізаціями уражень є обличчя, спина та грудна ділянка [1–3, 5, 6].

За даними Американської академії дерматології (American Academy of Dermatology) 85% американців хоча б раз у житті страждали на акне, а 60 млн. (20% населення) мають активну форму захворювання. Серед загальної кількості хворих 30% лікуються ОТС-препаратами, 20% звертаються до спеціалізованих дерматологічних центрів і лише 10% звертаються за допомогою до лікарів (частка звернень до лікарів із приводу акне становить 4%, найчастіше звертаються пацієнти у віці 15–19 років) [6–10].

Серед мешканців Австралії акне спостерігають у 27,7% школярів у віці 10–12 років і у 93,3% підлітків у віці 16–18 років. Дослідження, які здійснили в Перу, свідчить про поширеність акне серед 16,33% школярів і 71,23% студентів. Деякі дослідження свідчать про високу поширеність акне серед підлітків (близько 90% у Бельгії та Китаї, 50% в Англії) [4–10].

В Україні статистичний облік хворих на акне не здійснюють, але, на думку експертів, акне та акнеформні дерматози посідають одне з перших місць у структурі всіх уражень шкіри та підшкірної клітковини [1, 11].

Останній звіт експертів Глобального Альянсу з покращення наслідків акне підкреслює важливість розгляду акне як хронічного захворювання, яке чинить серйозний вплив на якість життя пацієнтів і потребує активних терапевтичних підходів. На думку експертів, не існує жодного випадку акне, коли можна виправдати виникнення постакне-рубців, що може бути зумовлено пізнім звертанням пацієнтів, неналежним доглядом за шкірою або неналежним лікуванням акне на різних етапах [4, 5].

З огляду на вищезазначене можна стверджувати, що забезпечення хворих достатньою кількістю ефективних, безпечних і доступних препаратів для лікування цієї нозології є актуальним питанням процесу фармакотерапії.

Метою роботи було дослідження асортименту лікарських засобів (ЛЗ) для лікування акне на фармацевтичному ринку України.

Матеріали та методи дослідження

Під час дослідження ми використовували дані інформаційно-пошукової системи «Державний реєстр лікарських засобів України» та довідника «Компендіум 2014 – лікарські засоби» [12, 13].

Серед основних методів дослідження застосовували такі: системний, порівняльний і мета-аналіз (вивчення вітчизняних та іноземних публікацій щодо проблеми акне, статистичних даних); маркетинговий аналіз (аналіз структури ринку ЛЗ); графічний метод (наочне, схематичне подання результатів дослідження), а також метод описового та абстрактного моделювання й узагальнення (формулювання висновків і рекомендацій) [14, 15].

Результати дослідження та обговорення

Під час лікування акне застосовують засоби як місцевої, так і системної терапії, що зумовлено тривалістю та ступенем тяжкості захворювання [1–3].

Відповідно до АТС-класифікації препарати для лікування акне (D10) належать до групи дерматологічних засобів, що містить 2 підгрупи: місцеві засоби для лікування акне (D10A) та препарати для системного лікування (D10B) [12].

За результатами дослідження встановлено, що на ринку України препарати для лікування акне представлені 25 торговельними назвами (станом на вересень 2015 р.) [13].

Відомості щодо наявних на фармацевтичному ринку груп ЛЗ, торговельних назв ЛЗ і їх виробників наведено в таблиці.

Т а б л и ц я

Лікарські засоби для лікування акне на фармацевтичному ринку України

Група препаратів	Торговельна назва	Виробник
<i>Місцеві засоби для лікування акне</i>		
Пероксиди (бензоїлу пероксид)	Угресол	Фармасайнс Інк., Канада
Ретиноїди для місцевого лікування акне	Дерива водний гель	Гленмарк Фармасьютікалз ЛТД, Індія
	Дерива С гель	
	Ізотрексин	Стіфел Лабораторіз, Ірландія
Протимікробні препарати для лікування акне	Далацин	Фармація і Алджен Компані, США
	Акнесепт	«Ядран» Галенська Лабораторія д. д., Хорватія
	Еритроміцин	ВАТ «Нижфарм», Російська Федерація
	Надоксин	Вокхардт Лімітед, Індія
	Дуак	Глаксо Оперейшнс ЮК Лімітед, Великобританія
	Зинерит	Астеллас Фарма Юроп Б. В., Нідерланди
Сірковомісні лікарські засоби	Сірчана мазь проста	ЗАТ ФФ «Віола», Запоріжжя
		ПАТ «Лубнифарм», Лубни
		ТОВ «Тернофарм», Тернопіль
		ПАТ «Фітофарм», Артемівськ
Інші лікарські засоби для місцевого лікування акне	Акнестоп	ПАТ «Київмедпрепарат», Київ
	Азогель	ПАТ «Фітофарм», Артемівськ
	Угрин	ВАТ «Червона зірка», Харків
	Скінорен	Байєр Хелскер Мануфактурінг С. Р. Л., Італія
	Акне-дерм	ФП «Унія», Трудовий кооператив, Польща
	Куріозин	ВАТ «Гедеон Ріхтер», Угорщина
<i>Препарати для системного лікування</i>		
Ретиноїди для лікування акне	Акнетін	С. М. Б. Технолоджи СА, Бельгія
	Роаккутан	Ф. Хоффманн-Ля Рош Лтд, Швейцарія
Інші препарати для системного застосування акне	Лома Люкс Акне	Хіл Інк., США

За результатами структурного аналізу ринку ЛЗ для місцевого лікування акне (за кількістю торговельних назв із урахуванням лікарських форм і без урахування дозувань) установлено, що цей сегмент представлено 22 торговельними назвами і сформовано на 31,8% препаратами українського виробництва, що відповідно становить 7 найменувань (рис. 1).

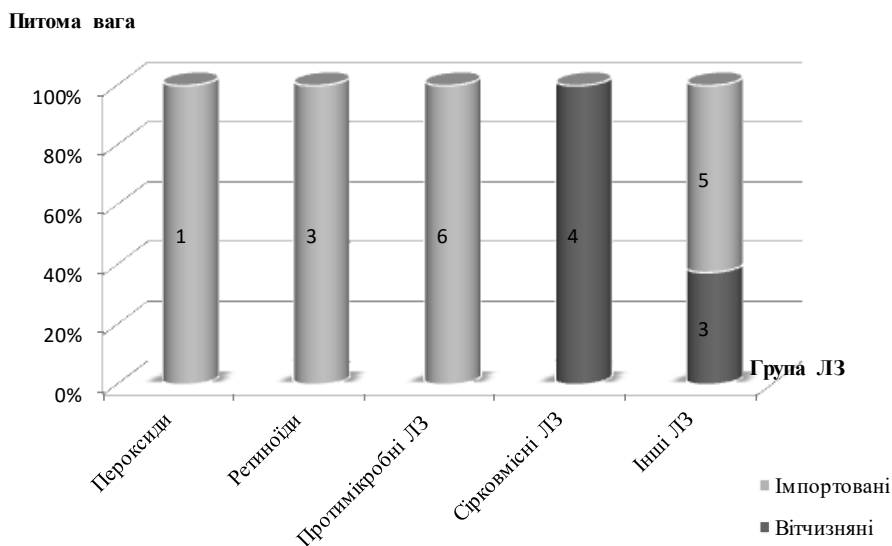

Рис. 1. Співвідношення різних груп лікарських засобів для місцевої терапії акне

Група препаратів «Пероксиди» (бензоїлу пероксид) представлена 1 імпортованим препаратом Угресол, група препаратів «Ретиноїди для місцевого лікування акне» представлена 3 імпортованими препаратами – Дерива водний гель, Дерива С гель та Ізотрексин, група «Протимікробні препарати для лікування акне» представлена 6 закордонними препаратами – Далацин, Акнесепт, Еритроміцин, Надоксин, Дуак і Зинерит.

ЛЗ групи «Сірковомісні лікарські засоби», а саме препарати з однойменною назвою «Сірчана мазь проста», виробляють 4 українські виробники: ЗАТ ФФ «Віола», ПАТ «Лубнифарм», ТОВ «Тернофарм», ПАТ «Фітофарм».

Серед «Інших ЛЗ для місцевого лікування акне» 3 препарати українського виробництва (ЛЗ на основі кислоти азелаїнової – Акнестоп та Азогель, а також комплексний фітопрепарат Угрин) та 5 імпортованих препаратів (ЛЗ на основі кислоти азелаїнової – Скінорен у формі гелю й крему та Акне-дерм, а також Куріозин на основі цинку гіалуронату у формі гелю та розчину).

За результатами дослідження встановлено, що імпортовані ЛЗ для місцевої терапії акне становлять 68,2% (15 найменувань) від загальної кількості й представлені виробниками з 11 країн світу.

Наступним етапом дослідження стало проведення структурного аналізу ЛЗ для системної терапії акне (за кількістю торговельних назв із урахуванням лікарських форм і без урахування дозувань).

Так, група «Ретиноїди для лікування акне» представлена 2 імпортованими ЛЗ – Акнетін і Роаккутан, група «Інші препарати для системного застосування при акне» налічує один препарат – Лома Люкс Акне.

Як впливає з результатів дослідження, цей сегмент представлений лише 3 торговельними назвами і формується лише ЛЗ закордонного виробництва, що свідчить

про залежність від імпорту та низький рівень фізичної та економічної доступності для споживачів.

Визначено, що імпортовані ЛЗ для терапії акне становлять 72% (18 найменувань) від загальної кількості й представлені виробниками з 13 країн світу (рис. 2).

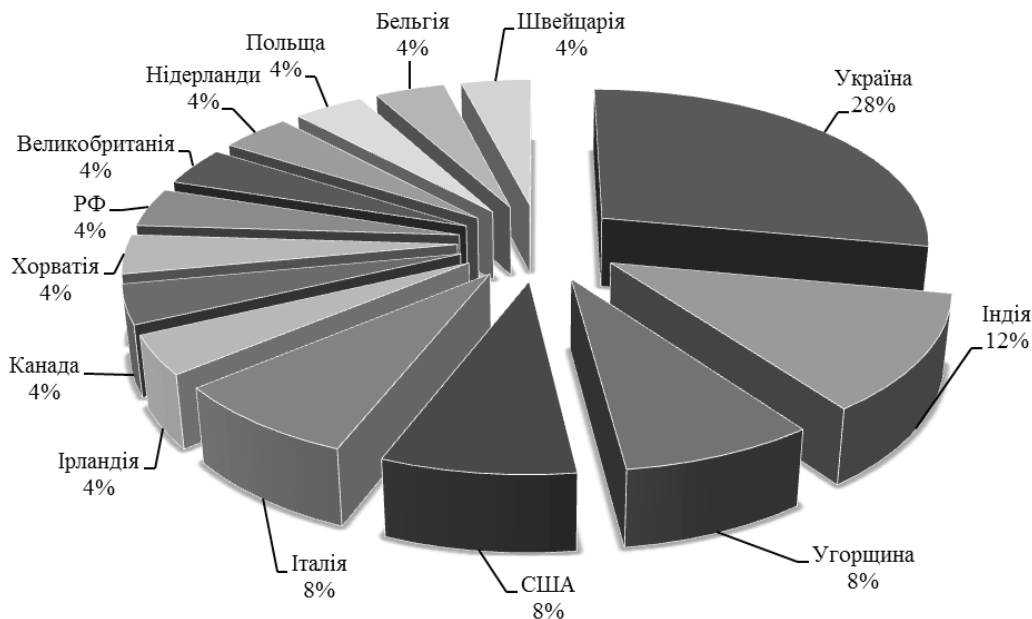

Рис. 2. Країни-виробники лікарських засобів для лікування акне на фармацевтичному ринку України

Таким чином, можна стверджувати, що асортимент ЛЗ для лікування акне на фармацевтичному ринку України представлений переважно імпортованими препаратами (усі ЛЗ для системної терапії і три групи з п'яти для місцевої терапії), що утворює негативну ситуацію, пов'язану з відсутністю вітчизняних аналогів.

Така тенденція свідчить про ризики фізичної доступності ЛЗ (залежність від регулярності поставок в Україну) для хворих, які страждають на акне, та економічної доступності (висока вартість ЛЗ), і відображає негативну ситуацію на фармацевтичному ринку України в цілому.

Висновки

1. На фармацевтичному ринку України препарати для лікування акне представлені 25 торговельними назвами, з яких 3 ЛЗ застосовують для системної терапії, а 22 – для місцевої терапії.

2. Вітчизняні ЛЗ для лікування акне представлені 7 найменуваннями і становлять лише 28% від загальної кількості, їх виробляють 5 українських виробників. Імпортовані ЛЗ для лікування акне представлені 18 найменуваннями, становлять 72% від загальної кількості й їх виробляють закордонні фармацевтичні компанії з 13 країн світу.

3. Усі ЛЗ для системної терапії акне і переважна кількість ЛЗ для місцевої терапії (три групи з п'яти) представлені імпортованими препаратами, які не мають вітчизняних аналогів, що свідчить про залежність від імпорту та низький рівень фізичної та економічної доступності для споживачів.

Список використаної літератури

1. Адаптовані клінічні настанови з діагностики та лікування акне [Електронний ресурс]. – К., 2012. – Режим доступу: <http://www.moz-derm.org.ua/wp-content/uploads/2011/08/UA-Acne-guidelines.pdf>
2. Европейское руководство по лечению дерматологических заболеваний: Пер. с англ. / Под ред. А. Д. Кацамбаса, Т. М. Лотти. – М.: МедПресс-информ, 2008. – 736 с.
3. Самцов А. В. Акне и акнеформные дерматозы: монография. – М.: Ютком, 2009. – 288 с.
4. Hay R. J., Johns N. E., Williams H. C. et al. The global burden of skin disease in 2010: an analysis of the prevalence and impact of skin conditions [Electronic Resource] // J. Invest. Dermatol. – 2014. – V. 134 (6). – P. 1527–1534. – Mode of access: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24166134>
5. Global burden of disease. World Health Organization [Electronic Resource]. – Mode of access: http://www.who.int/topics/global_burden_of_disease/en/
6. Schofield J. K., Grindlay D., Williams H. C. Skin conditions in the UK: a Health Care Needs Assessment. – UK: Centre of Evidence Based Dermatology, University of Nottingham, 2009. – 158 p.
7. Andersen L. K., Davis M. D. The Epidemiology of Skin and Skin-Related Diseases: A Review of Population-Based Studies Performed by Using the Rochester Epidemiology Project // Mayo Clinic Proceedings. – 2013. – V. 88, Issue 12. – P. 1462–1467.
8. Prevalence of Skin Disorders in the Population. Incidence and Prevalence [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.globale-dermatologie.com/en/prevalence-de-problemes-de-peaux-dans-la-population>
9. Louise K., Andersen M. D., Mark D. et al. The Epidemiology of Skin and Skin-Related Disease: A Review of Population-Based Studies From the Rochester Epidemiology Project [Electronic resource] // Mayo Clinic Proceedings. – 2013. – V. 88 (12). – P. 1462–1467. – Mode of access: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3905957>
10. Prevalence Statistics for Types of Skin conditions [Electronic Resource]. Incidence and Prevalence – Mode of access: http://www.rightdiagnosis.com/s/skin_conditions/prevalence-types.htm
11. Результати діяльності галузі охорони здоров'я України: 2013 [Електронний ресурс]. – К., 2014. – 172 с. – Режим доступу: <http://www.uiph.kiev.ua/download/Vidavnictvo/Rezultati%20dijalnosti%20OZ.%202013.pdf>
12. Довідник «Компендіум 2014 – лікарственні средства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://compendium.com.ua/>
13. Інформаційно-пошукова система «Державний реєстр лікарських засобів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua>
14. Котвицкая А. А., Карло В. В. Маркетинговый анализ ассортимента украинского рынка лекарственных препаратов, применяемых для лечения псориаза // Проблемы социальной гигиены, здравоохранения и истории медицины. – 2013. – № 3. – С. 50–53.
15. Мнушко З. Н., Пестун И. В. Теория и практика маркетинговых исследований в фармации: Монография. – Харьков: Изд-во НФаУ, 2008. – 308 с.

Надійшла до редакції 14 грудня 2015 року.

А. В. Черкашина

Национальный фармацевтический университет, г. Харьков

АНАЛИЗ АССОРТИМЕНТА ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ АКНЕ НА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

Ключевые слова: акне, лекарственные средства, распространенность, фармацевтический рынок

А Н Н О Т А Ц И Я

Акне является одним из наиболее распространенных медико-социальных заболеваний кожи и подкожной клетчатки, которое существенно ухудшает психоземotionalную и социальную составляющие качества жизни больных. Актуальным вопросом процесса фармакотерапии является обеспечение больных достаточным количеством эффективных, безопасных и доступных препаратов для лечения этой нозологии, поэтому целью работы было исследование ассортимента лекарственных средств для лечения акне на фармацевтическом рынке Украины.

Для исследования использовали данные информационно-поисковой системы «Государственный реестр лекарственных средств Украины» и справочника «Компендиум 2014 – лекарственные средства». Методы исследования: системный, сравнительный и мета-анализ (изучение отечественных и иностранных публикаций относительно проблемы акне, статистических данных), маркетинговый анализ (анализ структуры рынка лекарственных средств), графический метод (наглядное, схематическое представле-

ние результатов исследования), а также метод описательного и абстрактного моделирования и обобщения (формулирование выводов и рекомендаций).

При лечении акне применяют средства местной и системной терапии, которые на фармацевтическом рынке Украины представлены 25 торговыми названиями. Отечественные лекарственные средства для лечения акне, представлены 7 наименованиями, составляющими лишь 28% от общего количества, их производят 5 украинских производителей. Импортируемые лекарственные средства для лечения акне представлены 18 наименованиями, составляют 72% от общего количества и их производят зарубежные фармацевтические компании из 13 стран мира. Все лекарственные средства для системной терапии акне и большинство лекарственных средств для местной терапии (3 группы из 5) представлены лишь импортируемыми препаратами, не имеющими отечественных аналогов, что свидетельствует об импортозависимости и о низком уровне физической и экономической доступности для потребителей.

A. V. Cherkashyna

National University of Pharmacy, Kharkiv

ANALYSIS OF THE RANGE OF MEDICINES FOR TREATMENT OF ACNE ON THE PHARMACEUTICAL MARKET OF UKRAINE

Key words: acne, medicines, prevalence, pharmaceutical market

ABSTRACT

Acne is one of the most common medico-social diseases of the skin and subcutaneous tissue; it significantly affects the psycho-emotional and the social components of the life's quality of patients. The topical issue of pharmacotherapy is providing patients with a sufficient number of effective, safe and affordable medicines for the treatment of this nosology, therefore the research of the range of medicines for treatment of acne in the pharmaceutical market of Ukraine became the purpose of the work.

The data of the Information Retrieval System «State Register of Medicines of Ukraine» and the reference book «The Compendium 2014 – Medicines» were used for the study. The following methods of research were used: systematic, comparative and meta-analysis (the study of domestic and foreign publications on the problem of acne, statistics); marketing analysis (the analysis of the structure of the market of medicines); graphical method (visual, diagrammatic representation of the results of the research), as well as the method of narrative and abstract modeling and synthesis (the formulation of the conclusions and recommendations).

In the treatment of acne means of local and systemic therapy, which in the pharmaceutical market of Ukraine are presented by 25 trade names, are applied. The domestic medicines for treatment of acne are presented by 7 names, account for only 28% of the total, and are produced by 5 Ukrainian producers. The imported medicines for treatment of acne are presented by 18 names, account for 72% of the total, and are manufactured by foreign pharmaceutical companies from 13 countries of the world. All medicines for the systemic therapy of acne and the majority of medicines for the local therapy (3 groups of 5) are presented only by the imported preparations without domestic counterparts that indicate to the dependence on imports and to the low level of physical and economic availability to consumers.

Електронна адреса для листування з автором: alinacherkashyna85@gmail.com